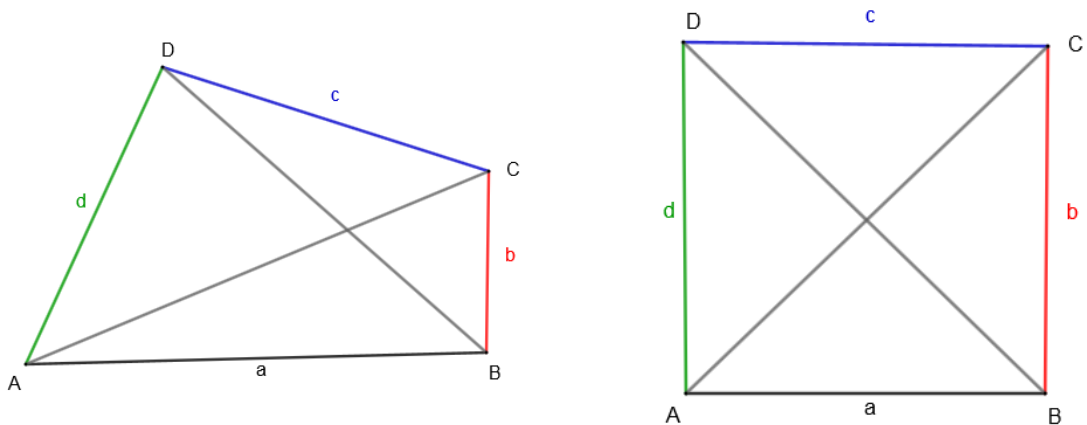

TAKTO OZNAČENÝ TEXT JE POUZE VYSVĚTLUJÍCÍ, NEPIŠTE SI JEJ

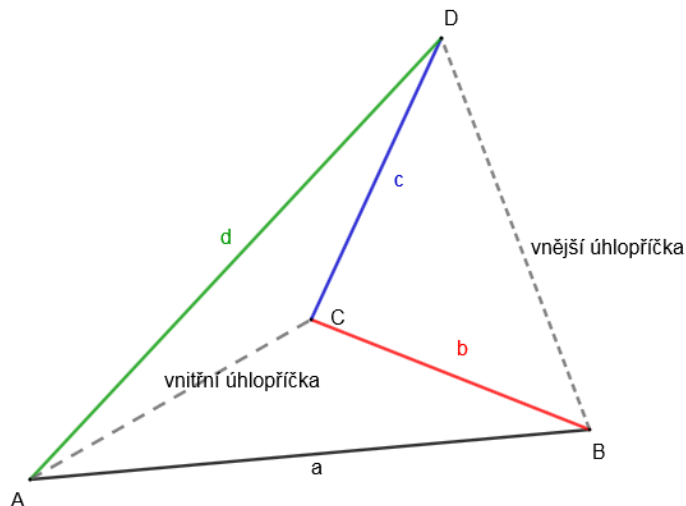
- jedná se o učivo na celý týden 11.5. - 15.5.2020
- poznámky si pokud možno přepište do sešitu (popř. vytiskněte a do sešitu vlepte)

ČTYŘÚHELNÍKY

- rovinné útvary, které vznikly spojením dvou trojúhelníků
- každý čtyřúhelník má:
  - **4 vrcholy** - popisujeme velkými tiskacími písmeny **PROTI** směru hodinových ručiček (první vrchol většinou vlevo dole) - A, B, C, D
  - **4 strany** - oproti trojúhelníkům strany leží vedle vrcholu! (úsečka AB = strana a , úsečka BC = strana b , úsečka CD = strana c , úsečka DA = strana d)
  - **4 vnitřní úhly** - čtyřúhelník vznikl spojením **2 trojúhelníků** ($\Rightarrow$ součet vnitřních úhlů v trojúhelníku je vždy 180°) $\Rightarrow$ součet vnitřních úhlů ve čtyřúhelníku je vždy **360°**
  - **2 úhlopříčky** - spojnice protilehlých vrcholů(A-C, B-D), každá rozdělí čtyřúhelník na 2 trojúhelníky
    - pokud jsou obě úhlopříčky UVNITŘ čtyřúhelníku = **KONVEXNÍ** čtyřúhelník

- pokud je uvnitř čtyřúhelníku jen JEDNA úhlopříčka = **KONKÁVNÍ** čtyřúhelník

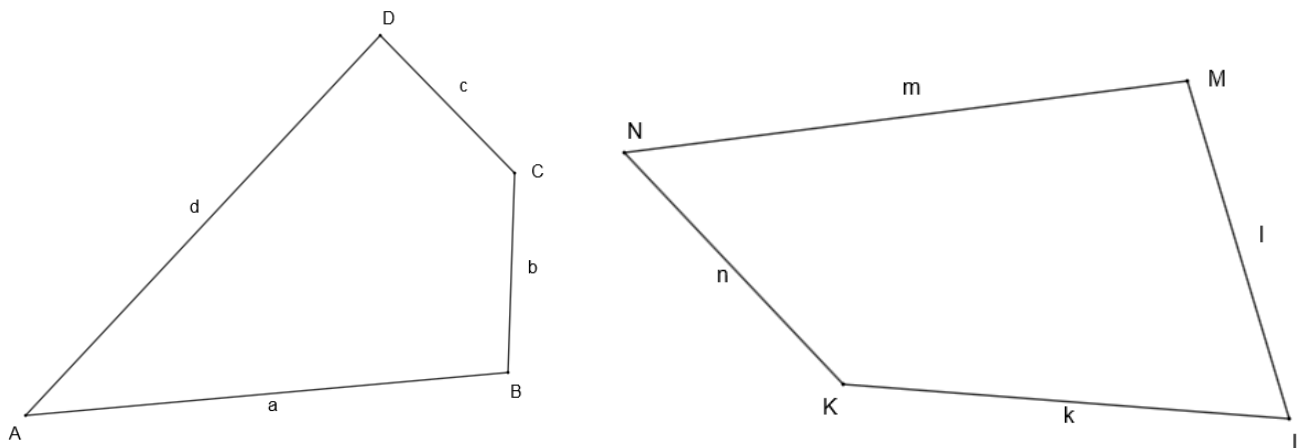
ROZDĚLENÍ ČTYŘÚHELNÍKŮ

- podle velikosti vnitřních úhlů, délky a rovnoběžnosti stran

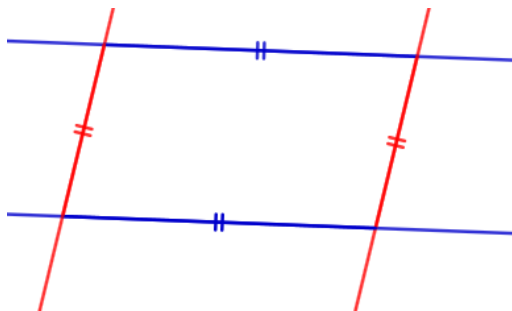
1. OBECNÉ ČTYŘÚHELNÍKY

- nemají žádné společné vlastnosti (každá strana různě dlouhá, všechny vnitřní úhly různě velké)

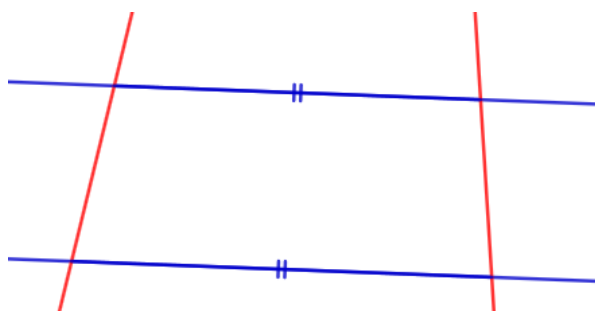
2. ROVNOBĚŽNÍKY

- tvořeny dvojicí **ROVNOBĚŽNÝCH** stran (tzn. že protější strany jsou rovnoběžné)

3. LICHOBĚŽNÍKY

- tvořeny pouze **jednou dvojicí ROVNOBĚŽNÝCH** stran, další dvojice jsou **RŮZNOBĚŽKY**

ROVNOBĚŽNÍKY

protější strany jsou rovnoběžné (ZOPAKUJ VLASTNOSTI A VELIKOST ÚHLŮ - ÚHLY SOUHLASNÉ)

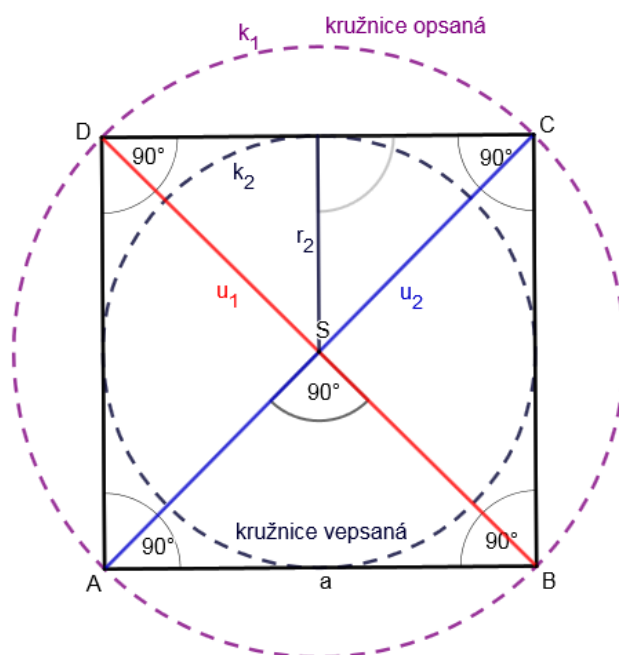
1. ČTVEREC

NARÝSUJTE ČTVEREC S DÉLKOU STRANY 6 cm - POJMENUJTE JEHO VRCHOLY, NARÝSUJTE ÚHLOPŘÍČKY, VYZNAČTE PRAVÉ ÚHLY; SESTROJTE KRUŽNICI OPSANOU k_1 A KRUŽNICI VEPSANOU k_2 (VIZ OBR.)

- strany
  - stejně dlouhé (všechny označení a)
  - navzájem **KOLMÉ**
- úhly
  - všechny stejné ($360^\circ : 4 = 90^\circ$)
- úhlopříčky
  - stejně dlouhé
  - půlí se (protínají se uprostřed) - bod S
  - navzájem kolmé
- kružnice opsaná
  - střed v bodě S, poloměr je pak vzdálenost bodu S od vrcholu čtverce
- kružnice vepsaná
  - střed v bodě S, poloměr je pak **KOLMÁ** vzdálenost ke straně čtverce

- obvod $o = 4 \cdot a$

- obsah $S = a \cdot a$

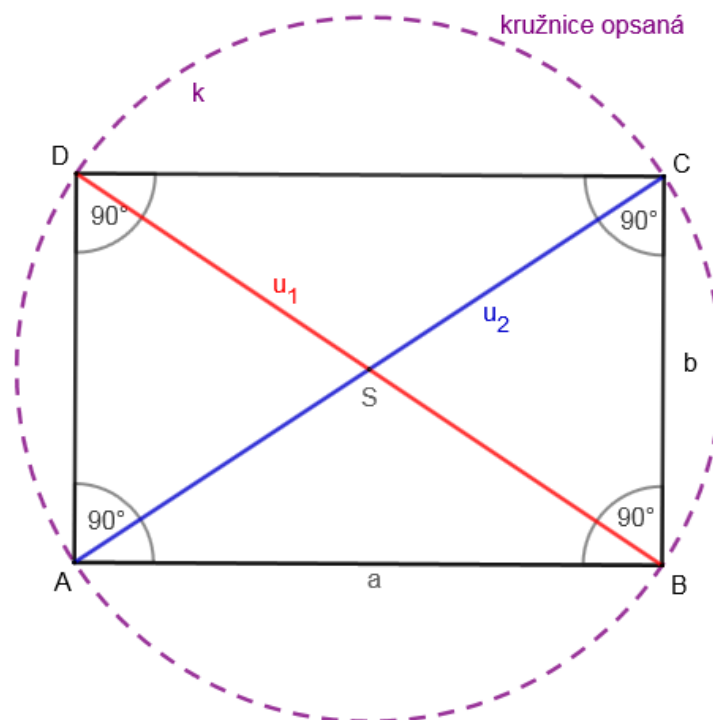
2. OBDÉLNÍK

NARÝSUJTE OBDÉLNÍK S DÉLKAMI STRANY 8 cm A 5 cm - POJMENUJTE JEHO VRCHOLY, NARÝSUJTE ÚHLOPŘÍČKY, VYZNAČTE PRAVÉ ÚHLY; SESTROJTE KRUŽNICI OPSANOU k (VIZ OBR.)

- strany
  - protější strany stejně dlouhé (označení a, b)
  - navzájem **KOLMÉ**
- úhly
  - všechny stejné ($360^\circ : 4 = 90^\circ$)
- úhlopříčky
  - stejně dlouhé
  - půlí se (protínají se uprostřed)
- kružnice opsaná
  - střed v bodě S , poloměr je pak vzdálenost bodu S od vrcholu obdélníka
- kružnice vepsaná
  - **NEEXISTUJE**

– obvod $o = 2 \cdot (a + b)$

– obsah $S = a \cdot b$

3. KOSOČTVEREC

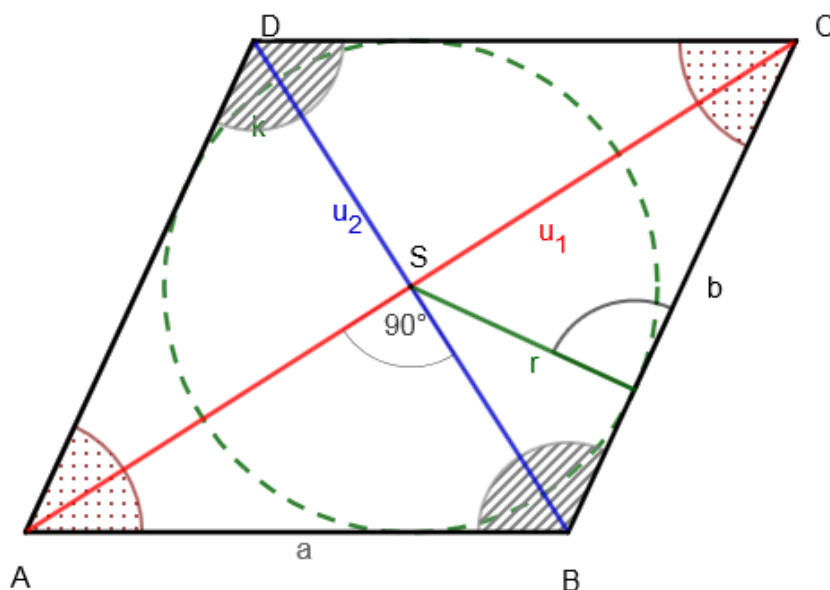
NARÝSUJTE KOSOČTVEREC SE STRANOU DLOUHOU 6 CM - POJMENUJTE JEHO VRCHOLY, NARÝSUJTE ÚHLOPŘÍČKY, VYZNAČTE PRAVÝ ÚHEL; SESTROJTE KRUŽNICI OPSANOU K (VIZ OBR.)

KOSOČTVEREC VŽDY RÝSUJTE NALEŽATO, NIKOLI NASTOJATO!!

- strany
  - stejně dlouhé (všechny označení a)
  - **NEJSOU** kolmé
- úhly
  - protější úhly stejné
  - sousední úhly dohromady 180°
- úhlopříčky
  - **NEJSOU** stejně dlouhé
  - půlí se (protínají se uprostřed) - bod S
  - navzájem kolmé
- kružnice opsaná
  - **NEEXISTUJE**
- kružnice vepsaná
  - střed v bodě S, poloměr je pak **KOLMÁ** vzdálenost ke straně kosočtverce

JAK NARÝSOVAT KOSOČTVEREC (NENÍ NUTNÉ SI PŘEPISOVAT) ([VIDEONÁVOD ZDE](#))

1. $AB; AB = 6 \text{ cm}$	[úsečka AB dlouhá 6 cm]
2. $\sphericalangle ABX; \sphericalangle ABX = \text{libovolný (třeba } 110^\circ)$	[úhel ABX - vrchol B, velikost úhlu 110°]
3. $C; C \in \overrightarrow{BX}, BC = 6 \text{ cm}$	[na polopřímce BX bod C, aby byl 6 cm od B]
4. $c; c \parallel AB, C \in c$	[přímku c rovnob. s AB, aby procházela C]
5. $d; d \parallel BC, A \in d$	[přímku d rovnob. s BC, aby procházela A]
6. $D; D \in c \cap d$	[průsečík přímek c, d označ D]
7. kosočtverec ABCD	

protější úhly shodné - vyznačeny stejným šrafováním

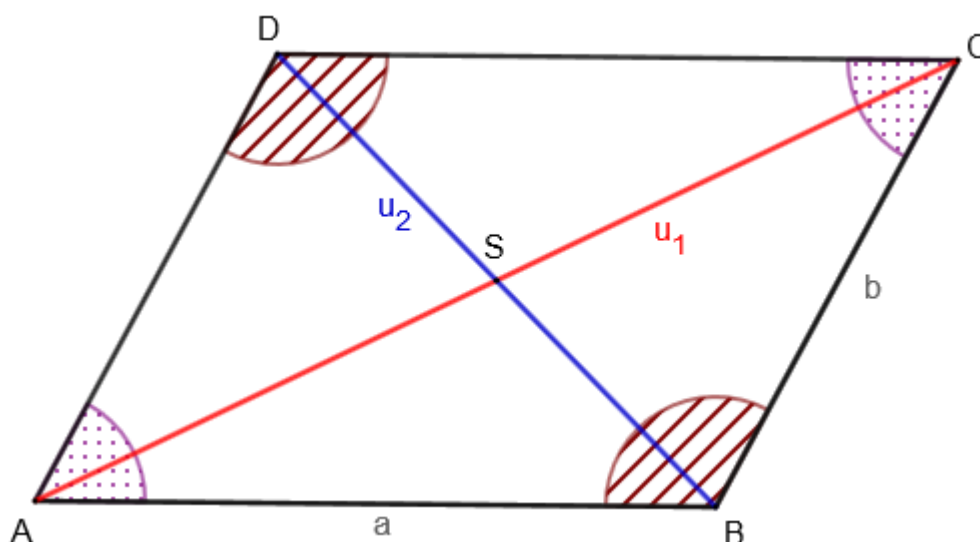
4. KOSODÉLNÍK

NARÝSUJTE KOSODÉLNÍK SE STRANAMI 8 CM A 5 CM - POJMENUJTE JEHO VRCHOLY, NARÝSUJTE ÚHLOPŘÍČKY (VIZ OBR.)

- strany
  - protější strany stejně dlouhé (označení a, b)
  - **NEJSOU** kolmé
- úhly
  - protější úhly stejné
  - sousední úhly dohromady 180°
- úhlopříčky
  - **NEJSOU** stejně dlouhé
  - půlí se (protínají se uprostřed)
- kružnice opsaná
  - **NEEXISTUJE**
- kružnice vepsaná
  - **NEEXISTUJE**

JAK NARÝSOVAT KOSODÉLNÍK (NENÍ NUTNÉ SI PŘEPISOVAT) ([VIDEONÁVOD ZDE](#))

1. $AB; |AB| = 8 \text{ cm}$ [úsečka AB dlouhá 8 cm]
2. $\sphericalangle ABX; |\sphericalangle ABX| = \text{libovolný (třeba } 117^\circ)$ [úhel ABX - vrchol B, velikost úhlu 117°]
3. $C; C \in \overrightarrow{BX}, |BC| = 5 \text{ cm}$ [na polopřímce BX bod C, aby byl 5 cm od B]
4. $c; c \parallel AB, C \in c$ [přímku c rovnob. s AB, aby procházela C]
5. $d; d \parallel BC, A \in d$ [přímku d rovnob. s BC, aby procházela A]
6. $D; D \in c \cap d$ [průsečík přímek c, d označ D]
7. kosodélník ABCD

protější úhly shodné - vyznačeny stejným šrafováním